

Rekopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować: Do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. — Ogłoszenia, oferty i listy w sprawach prenumeraty prosimy adresować: Do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie.

KURJER LITIEWSKI

WYDAWNICTWA ROK X.

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświatecznych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA prospekt 8-to Jerski № 28.

Adres telegraficzny: Wilno Kurjer. — Skrzynka pocztowa № 96.

Telefon № 129, telefon drukarni № 685.

Administracja otwarta od godz. 10—4 po poł. W niedziele od 12—1 p. p.

Redaktor przyjmuje od godz. 2—3 po połud.

CENY OGŁOSZEŃ:

Nadane za wiersz pierwszy w teście lub jego miejsce 1 rub. Ogłoszenia na 1-tą stronę za wiersz pierwszy lub jego miejsce 50 kop. Ogłoszenia na 1 str. o pozost. miejscu za wiersz lub jego miejsce 30 k. Reklamę za wiersz pierwszy lub jego miejsce 60 kop. Nekrologi za wiersz pierwszy lub jego miejsce na 1 str. 50 k. po teście 30 k. Z życia towarzyskiego. Zawieszenie do 10 wierszy — 5 rb. Ogłoszenia zawiadania za wiersz pierwszy lub jego miejsce 20 kop. Drobnie ogłoszenia za każdy wiersz 4 kop. najmniejsze 40 kop. Ogłoszenia w niedzielnych numerach 25 proc. drożej. Dołączenie prospektów do „Kurjera” 7 rb. od tysiąca oprócz opt. poczt.

WARUNKI PRENUMERATY:

	Rocznie	Półrocz.	Kwartal.	Miesięcz.
W WILNIE	8.—	4.—	2.—	—70
Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ	10.—	5.—	2.50	—81
ZAGRANICĄ	16.—	8.—	4.—	1.50

Numer pojedynczy 5 kop.
Zmiana adresu 20 kop. Za odwołanie do domu 10 kop. miesięcznie.
Prenumeratę przyjmuje się tylko od 1-go każdego miesiąca.
Listów nieterminowych lub niedostatecznie opłaconych „Kurjer” nie przyjmuje.
Rekopisów — nie zastrzeżonych od swobody — nie przechowuje.
Rekopisy bez zastrzeżenia honorarium uważa się za bezpłatne.

Teatr Familijny
R. Sztremera
ul. Wielka 74.
Telef. № 16-00.

Dziś największe sensacje chwil ostatnich.
„RANNI W MOSKWIE”
w 6-ciu oddziałach, 1) Przyjazd rannych; 2) Opatrunek; 3) Operacja — usuwanie kul; 4) Wyszukiwanie kul za pomocą promieni Rentgenowskich; 5) Życie rannych w klinikach; 6) Przygotowanie materiałów opatrunkowych, przy użyciu rannych, (zdjęcie z natury). W Moskwie w klinikach pracują wybitni siły naukowa i dlatego obraz ten naukowo zajmujący.

„Flota Angielska” (scena komedia)
„Karmicielka” (scena komedia)
„Przyspieszony ślub” (scena komedia)

KINEMATOGRAF
„LUX”
pr. 5-to Jerski № 11.
Telef. 18-60.

Wspaniały program od 24 października.
O czym płakały skrzypce (Cz. I-sza Dalszko ulicy; cz. II-ga W rusko- przez lepszą artyst. Teatr Cesarzowski.)
Hulaka męczennikiem (komedia)
Podczas obrazów gra zwięzławsza orkiestra. W sobotę i niedzielę od g. 1—5 p.p. ceny miejsc dla wszystkich od 10 k.

KINEMATOGRAF
BRONISŁAWA ZBIEG
w Sali „LUTNIA”, prospekt 8-to Jerski № 8, telef. 1161.

24, 25 i 27 października.
DIENNIK PATHE (największa kronika).
Insencja popularnego piosenkarza M. Lermontowa z okazji 100-letniej rocznicy jego urodzin.
Sekret polisyneia (komedia). Los modelki (komedia). Litte Jauré (akrobacyjny).
Początek o godzinie 5-ej po południu.
UWAGA: 1) Jutro 25 października, od godz. 1-ej do 4-ej przedstawienie po 10 kop. na wszystkie miejsca. 2) w niedzielę 26 paźdz., kinematograf zamknięty.

Café-Restauracja i Teatr Varieté
Ogród Botaniczny

Restauracja otwarta od godziny 12-ej po południu.
Od godz. 12-ej do 2 po poł. śniadania z 2-oh dań 50 kop. — Od 2-ej do 6-ej po poł. obiady z 4-oh dań 1 rub. Podczas śniadań i obiadów gra orkiestra damska.

Od godziny 7-ej wiecz.
DIVERTISSEMENT
Udział biorą: Lewandowska, Zieniewicz, Prawdina, siostry Delares, Kafeska, Wanda, Krasowska, Bronita, Wielikowska, Nora.

Wejście bezpłatne.
Kolacja z 4-oh dań 1 rub.
Z powodu zamknięcia handlu o godz. 11-ej wiecz. uprasza się o uregulowanie do tego czasu rachunków. 45667

TEATR POLSKI NA POHULANCE.
Dziś w piątek, dn. 24 października r. b.
„W NIEMIECKICH SZPONACH”
sztuka w 5-ciu aktach.

ANONS: w sobotę, po raz pierwszy „Pani X”.
Bilety nabywać można w eukierni W-go K. Sztrella, obok hotelu „Bristol”, a w dzień przedstawienia od godz. 6-ej w kasie teatru.

Wileński Prywatny Bank Handlowy
w dniu 24 i 25 października
przyjmuje zapisy na nową
5% pożyczkę Państwową 1914 r.

Ś. † P.
KAZIMIERZ WOŁODŹKO
radca stanu i obywatel ziemi Mińskiej.

Opatrzoney ŚŚ. Sakramentami, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach zakończył życie dnia 18-go października, w majątku Produzame, przeżywszy lat 72. Pochowany w Hłusku, na miejscowym cmentarzu, w grobach rodzinnych.
O czym zawiadamiają krewnych, przyjaciół i znajomych po-grążeni w głębokim smutku
Żona, synowie i rodzina.

Pogrążeni w głębokim smutku i żalobie rodzice, zawiadamiają krewnych, przyjaciół i znajomych o śmierci jej jedynego i najdroższego syna doktora
Ś. † P. **ADOLFA WOJSZWIĘŁO**
wieku lat 24, w Kureku, dn. 17-go października r. b. Straszna Matka i Ojciec proszą o trzy Zdrowaś Marja. Osobnych zawiadomień nie będzie.

Teatr polski.
„W SZPONACH NIEMIECKICH”
sztuka Renego Basin.

Jeszcze jeden dokument niedoli lit-du pozabawionej wolności. Jeszcze jeden epizod z dziejów Alzacji.
Widzowie ostatniej premiery prawdopodobnie nasuwało się na myśl pytanie, dlaczego wnet po jednej sztuce, dziele ostatnich lat Alzacji ilustrującej, dyrekcja dała drugą, nie lepszą od pierwszej? Dlaczego w tak doniosłej dla nas chwili nie ujrzymy na scenie utworu, który byłby bardziej dla serc naszych bezpośrednim? Naszym?
Odpowiedź na to pytanie łatwo samemu sobie dać można... bo nic nie mamy!
Całe kółko literatury naszej

stworzenia świata związków krwi, wyrazem których są: „rodzina, naród, ojczyzna”.

Hasłem tej trójjedyności — patriotyzmu.

Pod tem hasłem stawad się będzie każdy czyn ludzki, pod tem hasłem brzmieć musi najczystsza twórczość poezji i literatury, to wreszcie hasło stać się musi główną dewizą teatru.

Nim to się jednak stanie, kierownicy scen polskich musieli sięgnąć do archiwum i z pod warstw księz bibliotecznego wydobyć utwory dawniejsze, które, o dziwo, aktualniejszymi okazały się od tych najnowszych, z dnia wczorajszego.

Dlatego więc i u nas w Wilnie, dyrekcja teatru, za przykładem Warszawy, dała nam inscenizowaną „Marię Malczewskiej „Obronę Czestochowy”, (te Jasne Góry, gdzie dziś znów hordy inwazyjne się rozlokowały i „Opiekę wojskową”, będącą derywatem lepszej przeszłości i wreszcie „Obłędnie Warszaw” przez tegoż wroga, który ot i teraz kohorty swe pod jej murami zgromadził.

Al e i tego zabrakło, z konieczności więc stosując się do obecnych potrzeb kierownicy teatru, sięgnąć musieli do literatury tego narodu, co nam swą dola tak blizki, tak bratni. Ujrzelismy więc „Alzację” i „W szponach niemieckich”.

Ostatnia sztuka, chociaż mniej wyraźnymi barwami upożosa, równie jak pierwsza maluje dosadnie terror wpływów pruskich na losy rodziny i daje żywy obraz dramatu w tej rodzinie rozgrywającego się.

Zarzućlibym jedynie oparcie hudo-wy na dialogi główne... ale przecież na scenie stan duszy tylko przez słowa wyrazić można, a autorowi chodziło o pokazanie stanu dusz trzech pokoleń Alzacyków.

Wykonanie jak wogóle pod kierunkiem p. Książka było staranne, a szczególnie jednak użycie zasłużyli: pp. F. Stróżewski, Kutkowski, Króński (b. interesujący w roli Józefa Oberle, chociaż należałoby tej postaci nadać jeszcze więcej szczeroci), Nowicki (stary znajomy, którego powrót na scenę wywołał ogólne zadowolenie widzów), Orłowski (b. dobry von Farnow) i z gro-na pań J. Staszewska (prosta i b. szczer-a w roli Odylji). Co do reszty pań, jakoś nie mogły się pogodzić z postaciami interpretowanymi.

Informacje i pogłoski.

Postanowienia obowiązujące.

Zabrzmia się w granicach gubern. wileńskiej wszelkiego skupowania furaz-ku, bydła i koni. Winni niezachowania tego postanowienia obowiązującego podlegają w porządku administracyjnym karze pieniężnej do 3 tys. rubli lub wzięciu do 3 miesięcy. Niniejsze postanowienie obowiązujące nabiera mocy prawnej od chwili jego ogłoszenia.

Niniejszem zobowiązuję się wszystkich i każdego z osobna, komu wiadomo o znajdowaniu się w granicach dyneburskiego okręgu wojennego ruchomych i nieruchomych dóbr i kapitałów, należących do poddanych austriackich i niemieckich, jak również do towarzyszy i związków, których dyrektorami i członkami są poddani austriacki i niemieccy — do zawiadomiania o tem sztabu dyneburskiego okręgu wojennego lub najbliższej władzy policyjnej. Winni niezachowania tego postanowienia nlegają karom, jak wyżej.

Zakaz sprzedaży piwa i portera.
(AP.) Minister finansów w okólniku swoim zawiadomił, że w miejscowościach, będących na stopie stanów wojennych i obłożenia na skutek rozporządzenia Wodza Naczelnego nie może być pozwolona sprzedaż piwa i portera.

Listy do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze!
Jako sprostowanie wzmianki z Nr-u 250 „Kur. Lit.” zatytułowanej: „O czestochow” — niniejszem oświadczam, iż doktora Wilejskysa o nie podobnego do lapownictwa nie oskarżałem nigdy; i wyżej wspomniana wzmianka nie ja podalem do druku.
Prosząc o przedruk niniejszego oświadczenia, łączę wyraz prawdziwego szacunku
R. Odyńcio.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— Kalendarzyk. Dziś, w piątek — św. Rafała Archanioła, wedł. now. st. — św. Leonarda, Feliksa. Jutro — św. Kryspina i Kryspianina, wedł. now. st. — św. Nikandra i Karzyry.
— Temperatura. Dziś o g. 7 w Wilnie termometr Reauma wskazywał — 5.

SPRAWY MIEJSKIE.

Dopełnienia taksy. Miejska komisja żywnościowa postanowiła: wobec tego, że w czasie obecnie obowiązującej nie wskazano, że ceny drzewa opałowego obniżają i koszt dostawy i składnicy pobierają wyższe ceny, wydać taksę dodatkową ze wskazówką, że cena drzewa jest naznaczona wraz z dostawą. Oprócz tego komisja postanowiła ustanowić ceny i na części szałwia, a więc: na gatunki twarde — za pół szałwia 17 rb. 50 kop. i za ćwierć szałwia 8 rb. 75 kop., i na gatunki miękkie — za pół szałwia 15 rb. 50 kop. i za ćwierć szałwia 7 rb. 75 kop.
Cenę na mleko podnosi się z 8 na 9 kop. za kwarte.

Dla uregulowania różnicz nieporozumień, wynikających z przyczyny wysłania ładunków do Wilna, komisja postanowiła wydelegować do Warszawy jednego ze swych członków dla układow o osobistych w warszawskim komitecie rejonowym.

Na rzecz pozostałych zagranicą. Główny pełnomocnik wszechrosyjskiego związku miast zakomunikował prezydentowi miasta, że przy związku został utworzony specjalny komitet dla niesienia pomocy powracającym z zagranicy poddaniom rosyjskim, z których wielu znajduje się w nader ciężkim położeniu. Główny pełnomocnik prosi prezydenta o zorganizowanie zbierania ofiar na rzecz tego komitetu.

TEATR, MUZYKA I SZTUKA.

Z teatru polskiego. (Komunikat teatralny). Dziś w teatrze polskim na Pohulance po raz drugi efektowny spektakl w 5 aktach p. t. „W niemieckich szponach”. Ceny miżone.

Jutro po raz pierwszy sensacyjna sztuka w 4 aktach p. t. „Pani X”, przed szablą z udziałem całego zespołu dramatycznego. Sztuka ta z dużym powodzeniem obiegła wszystkie sceny europejskie.

RÓŻNE.

Na rzecz poszkodowanych wskutek wojny. Do wileńskiego komitetu J. C. W. W. Ks. Tatjana Mikołajówny dla niesienia pomocy poszkodowanym skutkiem działań wojennych ofiarowali: arcybiskup prawosławny litewski i wileński Tichon 100 rb., administrator rz.-katolickiej diecezji ks. K. Michalkiewicz 100 r. i właściciel fabryki koronek, Karol Mozer, 100 rb.

„Sajunga” w Petrogradzie. „Viltis” donosi, że ministerjum spraw wewnętrznych zatwierdziło „Związek przywrócenia praw języka litewskiego w kościołach katolickich arcybiskupstwa mohylewskiego”. W d. 26 paźdz. (8 listop.) ma się odbyć w Petrogradzie pierwsze walne zgromadzenie członków nowego T-wa litewskiego, na którym mają się odbyć wybory zarządu.

Sądząc z nazwy, analogicznej z osławioną „Sajungą” wileńską, możemy z pewnością przewidzieć, jaką będzie przyszła działalność „Związku” petrogradzkiego i jaki wpływ wywrze na stosunki litewsko-polskie i spokój życia Kościoła katolickiego w archidiecezji mohylewskiej. Działalność „Sajungi” wileńskiej, sięgająca kratak sądowych, jest aż nazbyt dobrze znana wszystkim polakom i duchowieństwu katolickiemu, byśmy mieli ją raz jeszcze na tem miejscu przypominać. Ze smutkiem jednak zaznaczyć musimy, że klerykałi-nacjonalisci litewscy nawet w tak ciężkich, zarówno dla polaków jak i litwinów, czasach nie zawieszają swej niszczycielskiej roboty. Nowy więc zorganizowany atak na mowę polską w kościele ma się niebawem rozpocząć, nowe jej rugowanie a przynajmniej usiłowanie jej wyrugowania przedsięwzięte zostanie przez nowe T-wo.

WYPADKI.

Pod kołami pociągu. W środę ubiegłą, przy odjeździe pociągu Nr 109, ze st. Nowe Szwecyany, szeregowie batalionu zapasowego saperów Grzegorz Kempf, chcąc walczyć do pociągu już odjeżdżającego, poklizał się i dostał się pod koła. Z obciążoną lewą stopą przywieziono go do szpitala kolejowego w Wilnie.

PROWNCJA.

MIŃSK.

θ (AP.) Pobyt Najjaśniejszego Pa-nia w Mińsku. Mińsk dn. 22 paźdz. (4 listopada).

O godz. 10-tej rano do debarkaderu podszedł pociąg Cesarski.

Najjaśniejszy Pan, po wyjściu z wagonu i przyjęciu raportu honorowego, udał się do sali klasy I-ej, gdzie Jego Cesarskiej Mości zostali przedstawieni urzędnicy wojskowi i cywilni i nastąpiło przyjęcie deputacji.

Gubernjalny marszałek szlachty w swej mowie powitalnej prosił Cesarza od imienia szlachty, dla upamiętnienia radosnego zdarzenia — odwiedzin przez Cesarza Mińska — o przyjęcie 20,000 rubli obdarzonych przez szlachtę do dy-

spoczył Najjaśniejszego Pana. Jego Cesarska Mość wyraził szlachcie mińskiej serdeczną wdzięczność za wypowiedziane uczucia i ofiarę, zaznaczywszy, że sama zebrana przez szlachtę zostanie oddana na rzecz rannych do dyspozycji Cesarzowej Aleksandry Teodorowny.

Prezydent miasta w końcu swego przemówienia powitałnego zawiadomił, że Rada miejska, uszczęśliwiona przyjazdem Monarchy, uchwaiała na pamiątkę odwiedzin fundować stypendja we wszystkich szkołach miejskich dla dzieci mieszkańców mińskich, znajdujących się w armii czynnej i zbliżyć u stóp Monarchy 10,000 rb. na potrzeby związane z wojną. Jego Cesarska Mość miłościwie podziękował przedstawicieli miasta.

Następnie przedstawili się deputacje od ziemstwa, mieszczaństwa, włościan i żydów. Wyraziwszy deputacjom wdzięczność za powitanie i uczucia wierności, Monarcha zwrócił się do deputacji włościańskiej, której polecił oświadczyć sąsiadom serdeczne: Bóg zapłać za miłość i oddanie się i wyraził zadowolenie z widzenia przedstawicieli stanu włościańskiego.

Po skończeniu przyjęcia deputacji, Najjaśniejszy Pan w samochodzie udał się do soboru katedralnego, w drodze witały radośnie okrzykami „hurra!” i śpiewem hymnu.

U wejścia do soboru Najjaśniejszy Pan został spotkany przez liczną duchowieństwo z episkopem Mitrofanem na czele, który powitał Monarchę przemową, w której zaznaczył, że w dni spadłych na Rosję doświadczali całej wielomilionowa ludność zespoliła się u Tronu Cesarskiego, ujawniwszy w jedności Cesarza z narodem niepożyty moc i świadomość sprawiedliwości sprawy rosyjsko-słowiańskiej. Jego Cesarska Mość, wysłuchawszy powita-nia, ucłował krzyż i po krótkim nabożeństwie złożył hold szczególnie czczonej ikonie Matki Boskiej Mińskiej, której kopia została ofiarowana przez episkopa Najjaśniejszemu Panu przy odjeździe Jego ze świątyni.

Najjaśniejszy Pan udał się do lazaretu im. Cesarzowej Wdowy, w foyer którego przedstawili się Jego Cesarskiej Mości deputacje szpitalów Cesarzowej Marii Teodorowny, kolei Lipawo-ki - Remeńskiej, Towarzystwa polskiego „Dobroczynność” i mińskiej gminy żydowskiej. Po przedstawieniu się deputacji Najjaśniejszy Pan obścisł rannych, zaszczyciwszy każdego najmilszymi wypytowaniami o czasie i miejscu otrzymania rany i stanie zdrowia. Rami żołnierze, uszczęśliwieni słowem Cesarzskim, dostąpili zaszczytu być nagrodzonymi z rąk Jego Cesarskiej Mości medalami św. Jerzego. Wyraziwszy życzenie żołnierzom rychłego wyzdrowienia, Najjaśniejszy Pan przeszedł do jadalni, gdzie spróbował jedzenia i własnoręcznie podpisał się na arkuszu pergaminu.

Zabawiwszy w lazarecie 1 godz. i 19 minut Najjaśniejszy Pan odjechał do szpitala wojskowego, gdzie obchodził rannych, zaszczycając wielu z nich mi-łościwą rozmową i nagrodzeniem me-dalami św. Jerzego.

Ze szpitala Najjaśniejszy Pan udał się na dworzec kolejowy i miłościwie poegzawszy się z zebranymi o godz. 1 m. 12 we dnie odjechał z Mińska, żegnany radosnymi okrzykami „hurra!”

θ (z) Posiedzenie Rady miejskiej, odbyte w dn. 20 paźdz. (2 list.) pod przewodnictwem prezydenta miasta p. Chrzastowskiego, było nadzwyczajnem, zwołanem z powodu zapowiedzianego przybycia do Mińska Najjaśniejszego Pana.

Dla upamiętnienia tego faktu, postanowiono, na wniosek prezydenta, u-fundować stypendja w szkołach miejskich dla dzieci mieszkańców Mińska będących na wojnie i wyasygnować na potrzeby wojenne 10 tys. rubli.

Wybrano następnie deputację dla uczestniczenia w akcie powitalnym na

dworcu, poczem zalałowiono kilka spraw bieżących.

Nowogródek. (Kor. wł.)
W d. 20 października (2 listopada) odbyły się wybory do ziemstwa powiatowego. Powołanie zostało obrany pp.: Czezołt Ignacy, Kotłuba Władysław. Po raz pierwszy Baranowicz Tadeusz, Brochocki Aleksander, Jodko-Narbiszew Roman, Kraszewski Kazimierz. Kandydatami zostali: hr. Grabowski Henryk, Karpowicz Karol, Rogalewicz Michał.

Z Rusi.

Hojny dar. Pan Emeryk Mańkowski z Borówki złożył w „Dzienniku Kijowskim” na rzecz ludności w Królestwie Polskim, która uciepiała wskutek wojny, pięćdziesiąt tysięcy rubli, a mianowicie: obl. m. Olesy 44%, 25,000 rb.; listów zastawnych Chersa, banku ziemskiego 44%, na 10,000 rb. i listów zast. kijowskiego banku Ziemskiego 44%, na 15,000 rb.

Przykład godny ze wszelkimi miar naśladowania.

Z Królestwa.

Unwersytet warszawski. Do „Ri-czy” telegrafują z Moskwy: Kancelaria uniwersytetu warszawskiego, przeniesiona przed miesiącem do Moskwy, przygotowuje się obecnie do powrotu do Warszawy.

Czesłochowa bez niemieców. W poniedziałek krakujka w Warszawie po-żoga, że wojsko niemieckie ustąpiło z Czesłochowa.

Pogłoska ta nie znalazła dotąd potwierdzenia.

Z Łodzi. Władze rosyjskie wydały rozporządzenie, zabraniające sprzedaży trunków nawet w pierwszych wy-chodzenia na ulice po godz. 9 wiecz.

Wobec wyczerpujących się zapasów węgla w gazowni, oraz obawy, że świętego transportu nie można się spodzie-wać, gazownia łódzka postanowiła zredukować konsumpcję gazu.

Kilku kupców hurtowniczych wyje-chalo z Łodzi do Warszawy, celem za-kupu brakującej w Łodzi ropy.

Duchowieństwo łódzkie ogłosiło w niedzielę, następującą odezwę:

„Dziś dzisiejszy niech będzie dla nas świętem narodowym. Warszawa wolna, Łódź oswobodzona. Z powodu tak ważnych wydarzeń, we wszystkich łódzkich kościołach katolickich i ewan-gelickich odprawione zostanie nabożeń-stwo o godz. 11 rano z odpowiednimi pieśniami. Szliśmy, za przynajmniej nasze, aby w dniu tym domy miast były przyozdobione flagami państwowymi i narodowymi, odpowie uczeniu mieszkańców naszego miasta”.

Z rozporządzenia komendanta wojen-nego aresztowano redaktora „Nowej Gazety Łódzkiej” administratora W. Świątko. Gazeta zamknięta.

Zorganizowany został polski komite-t pomocy sanitarnej w Łodzi. Powo-lano do życia kilkanaście sekcji w róż-nych dzielnicach miasta.

Codziennie do miasta przyprawdza-ne są partie jeńców niemieckich.

Z Galicji.

θ General-gubernator Galicji ogłosił, by „wszystcy prywatni ludzie, posiadajacy rosyjskie i austriackie patrony, przedmioty z zakresu artylerji, obranie, obuwie i ubrojenie”, dostawili te rzeczy do naczelników powiatowych. Za nadające się do użytku rzeczy wypła-cane będzie wynagrodzenie gotówką, a mianowicie za działo, lub lawetę po 1 rb. za pud wagi, za patron karabinowy 1 kop., zapłeczek lub torsester 1 rb., za karabin rosyjski z zamkiem i bagnie-tem 6 rb., za takiż austriacki 5 rb. itd.

Z Rosji.

* Zakaz używania telefonów. Naczelnik lipawskiego garnizonu zabronił prywatnych rozmów wszystkim zacho-dnio-kurlandzki linjom telefonicznymi oraz linii telefonu Gołdynga — Windawa.

* Echa procesu Bełlisa. Jak wiadomo, oprócz skazania na różne kary 25 adwokatów w sprawie rezolucji z powo-du procesu Bełlisa, izba sądowa petrogradzka poleciła radzie adwokackiej wszcząć dochodzenie dyscyplinarne przeciwko 40 adwokatom. Inną, po roz-patrzeniu sprawy, nie znalazła dostatecznych motywów wykrezenia dyscypli-narnego i od zastosowania kary uchyli-la się. Obecnie prokurator izby sądo-wej wniosł protest na decyzję rady, żądajac wykreślenia z listy adwokackiej wszystkich wyżej wymienionych 40 adwokatów.

„Armejskij Wiestnik” pisze: „Na północny wałku rozpoczęta w rejonie Elk — Grajewo pomiędzy naszymi i niemieckimi wojskami, gdzie atakując z frontu i zadając ciosy z boków zmni-szyli stopniowo przeciwnika do opu-szczenia zajmowanych przez pozycy-ji, przeniosła się dn. 16 (29) bm. w re-jon Bakalarzowa na zachód od Suwałk. Tu niemiecy skierowali przeciwko na-

WOJNA.

NA FRONCIE WSCHODNIM.
(AP.) Straty niemieców na froncie wschodnio-pruskim są bardzo duże. W niektórych kompaniach zostało zalewied po 80 ludzi.

W nocy 21 paźdz. (3 list.) w pobliżu Mławy oddział myśliwski pułku kozackiego, składający się z 40 ludzi pod dowództwem zauriad-chorążego Filimonowa, zniacnaka na-padł na posterunek niemiecki, wyciął 40 ludzi i wziął do niewoli oficera z 12 żołnierzami, straciwszy 2 zabitych i 3 rannych.

Ranni dezertjerzy austriaccy, któ-

czemu frontowi silny ogień artyleryjski, który miał na celu związanie swobody ruchów znajdującym się tu naszym wojskom i przygotowanie natarcia niemców na nasze centrum. Początkowo ataki skierowali niemcy na południe w celu zadania rosyjskiej grupie wojsk ciosu z boku, odrzucenia jej i wstrzymania przez to natarcia naszego na Etk, lecz, doznanym niepowodzeniem, rzucili się niemcy na nasze centrum z zamiarem przerwania go. Ataki prusaków w tym kierunku okazały się bezowocne. Dn. 19 bm. (1 list.) poniosły wielkie straty w zabitych i rannych wojska niemieckie odeszły na swoje pozycje, ściągane przez wojsko nasze.

Posuwając się naprzód wojska rosyjskie dn. 20 bm. (2 list.) zajęły linie Władystawów na północno-wschód od Ejdka, las Romintyński na południowy zachód od Ejdka i zajęły Szrwinty na terytorium niemieckim. Kontrataki niemców na Szrwinty zostały odparte przez wojska rosyjskie z wielkimi stratami dla przeciwnika. Dn. 20 bm. (2 list.) walka prowadzona była na całym froncie już na terytorium niemieckim.

W Królestwie Polskiem.

„Armejskiej Wiestnik” w tymże numerze, pisząc o operacjach za Wisłą komunikuje, że wojska niemieckie, cofając się, zniszczyły wszystkie mosty na kolejach, spaliły wszystkie budynki stacyjne i budki drożnicze, spaliły wszystkie słupy telegraficzne i zburzyły doszczętnie tor kolejowy. Przeciwnik rozumie, że na zawsze odepuszcza zajęty przez siebie, że z niczego nigdy już korzystać nie będzie. Dn. 15 (28) bm. otrzymano radosną wiadomość, że wojska rosyjskie po uporczywej walce odebrały Radom. Później ze smutkiem dowiedziano się, że niemcy przed swoim odjęciem z Radomia zastrelili oficera kozackiego i czterech kozaków, zmuszając ich przedtem do wykopania sobie mogiły. Ostatnie słowa oficera kozackiego były: „Gdy przyjdą wojska rosyjskie, powiedziecie, że ginęmy z radością”. Straszny fakt obchodzenia się naszego przeciwnika z jeńcami.

Na froncie galicyjskim.

„Armejskiej Wiestnik” pisze: „Na froncie galicyjskim dn. 19 bm. (1 list.) na Samie wojska rosyjskie prowadziły zwycięską walkę zaczepną z austriakami, stała się walką zaczepną do kontrataków. Wojska nasze powoli posuwają się naprzód. Na południe od Przemysła wojska nasze przy ściganiu cofających się austriaków napotykały silny opór wojsk austriackich, które otrzymały posiłki i zajęły argerdamki przedgród Karpat, Kolumna przeciwnika, idąca na pomoc cofającej się części armii austriackiej, wyszedszy dn. 19 bm. (1 list.) z Karpat, silnie zajęła wieś Nadworna. Wojska rosyjskie zaatakowały w tym miejscu austriaków, rozbiły ich i odrzuciły z powrotem do Karpaty. Dn. 20 bm. (2 list.) walki na lewym brzegu Sanu trwały dalej i wojska nasze, rozbiwszy przeciwnika, zabrały 3 działa, 3 karabiny maszynowe i 16 oficerów z 350 żołnierzami. Według otrzymanych informacji, austriacy dla utrzymania składu swych wojsk i ciała oficerskiego uciekli się do wyjątkowego sposobu. Wszyscy żołnierze, pełniący służbę poza rejonem walki, zastąpieni zostali przez landszturmistów, a brak w kompanie oficerów uzupełniony został tem, że wszystkie zastanowiska na tyłach armii objęli urzędnicy cywilni, zaś żołdki do walki oficerowie wysłani zostali do armii czynnej.

Wznowienie żeglugi na morzu Czarnym.

Z Odessy donoszą, że rosyjskie towarzystwo żeglugi i handlu w czasie najbliższym wznawia kursowanie częściowych statków na linii Mikotajów — Chersoń — Oczaków z Odessą oraz otwiera żeglugę pomiędzy Odessą i Dunajem.

Austriacy i niemcy.

Austriackie „Biuo Korrespondencyjne” zaprzecza informację gaz. „Times”, iż główne dowództwo wojskami austriackimi przeszło do rąk niemieckich i że gen. Hoetzendorf otrzymał dyktando.

Kurtuazja Rumunii.

(AP.) Z Bukaresztu donoszą w d. 22 paźd. (4 list.), że wskutek próby rządu niemieckiego o zwrot 72 wagonów z ładunkiem wojennym niemieckim, przeznaczonych dla Turcji i zatrzymanych przez władze rumuńskie, rząd rumuński polecił odesłać kilka wagonów na granicę austriacko-rumuńską.

Bulgaria i Rumunia.

„Berliner Tageblatt” donosi z dobrego źródła, że pomiędzy Rumunią a Bulgarią toczą się pertraktacje w celu wspólnego wystąpienia.

WOJNA Z TURCJĄ.

Dn. 21 bm. (3 list.) w ministerjum spraw zagranicznych w Petrogradzie pod przewodnictwem Sazonowa odbyła się narada w sprawie wystąpienia wielkiego wezbra wobec rzędu wielko-brytyjskiego z przeprosinami z powodu napaści okrętów tureckich na rosyjskie statki i wystąpienia oddziału beduinów w Egipcie.

Następnie Sazonow naradził się w tej sprawie z posłem angielskim Buchananem i posłem francuskim Paleologiem. Wyjaśniono, że Francja i Wielka Brytania zupełnie solidarne są z Rosją co do tego, że akcja wojenna już się rozpoczęła i pertraktacje dyplomatyczne w formie przeprosin lub tym podobnych wystąpień nie-moga powstrzymać biegu wypadków.

W polityce Rumunii niema na razie żadnych zmian. Opinia publiczna jest przeciwko wystąpieniu tureckiemu na morzu Czarnem i wyjaśnia je intrygą niemiecką.

Nadzwyczajne dodatki pism, wydane w Kopenhadze wieczorem, donoszą, że beduini, którzy wtargnęli w granice Egiptu rozbiti zostali przez wojsko angielskie.

Według informacji, otrzymanych w Paryżu, Niemcy wyasygnowały Turcji jako pierwsze subdyum na prowadzenie operacji wojennych przeciwko Rosji 200 milionów marek.

Gazety berlińskie piszą, że w ostatnich czasach z fortyfikacji dardanelskich zabrano stare działa i zastąpiono je nowymi kruppowskimi, przywiezionymi z Niemiec.

(AP.) Z Konstantynopola donoszą do Bukaresztu, iż w celu podniesienia nastroju rząd mlodoturecki ogłosił następujący bezsensowny komunikat: Rząd turecki w drodze dyplomatycznej otrzymał wiadomość, że 500 tysięczna armia austriacka, znajdująca się w Transylwanii, w najbliższej przyszłości pogwałci neutralność Rumunii i wtargnie do Besarabii rzekomo słabo broniącej przez rosyjan, aby stamtąd posunąć się na Odessę. Gazety tureckie, komentując ten plan niemieckiego sztabu głównego, oświadczają, iż jeśli Rumunia będzie się sprzeciwiała przejściu wojsk austro-niemieckich przez swe terytorium, to spotka ją los Belgii. Rząd one rumuńskie, aby pozwoili swobodnie przejść wojskom austriacko-niemieckim.

(AP.) Z Londynu telegrafują d. 22 b. m. (4 list.):

Agan-cha, wódz duchowny muzułmanów Kaj, zwrócił się do wszystkich mahometan cesarstwa wielkobrytańskiego z oświadczeniem, w którym wyjaśnia, że rząd turecki działa nie w interesach Islamu i że obowiązkiem każdego prawdziwego muzułmana jest pozostawanie wernym Wielkiej Brytanii.

Nazim Hajderabadzki, władca największego tubylickiego państwa Indji, zwrócił się do swych poddanych z manifestem, w którym oświadcza, iż muzułmanie Indji obowiązani są pozostać oddanymi Wielkiej Brytanii.

Oświadczenie wicekróla, iż sprzymierzeńcy zamierzają szanować święte dla muzułmanów miejscowości, wywarło doskonałe wrażenie.

Liga muzułmańska Bengalu wyjaśnia niższym klasom ludności obce pochodzenie motywów postępowania Turcji.

(AP.) Trwają w dalszym ciągu przesładowania greków w Turcji. Do Solonii we wtorek przybyło 1,400 mieszkańców.

(AP.) „Westminster Gazette” uważa, że Turcja jest odpowiedzialną za przedsięwzięcia wojne, i oświadcza: „Dolżymy wszystkich starań, aby nie dokonano żadnego gwałtu nad uczciami religijnymi mahometan, co dotyczy świętych dla nich miejsc i potraczenia sumienia religijnego. Drogo zapłaciliśmy za przyjaźń Turcji i uczciwie staliśmy między nią i jej wrogami. Dawno już zrozumieliśmy, jak powiedział lord Salisbury, że postawiliśmy nie na właściwego konia, teraz zaś dzielnie przyjmujemy nowy stan rzeczy i swobodę działania.”

(AP.) Posel turecki w Francji zażądał paszportów, które mu zostały wręczone. W środę rano posel wyjechał do Włoch.

Posel turecki w Londynie miał odjechać wczoraj.

(AP.) Na posiedzeniu francuskiej Rady ministrów Viviani zakomunikował o demonstracjach pod Dardanellami.

(AP.) Według informacji ag. Havasa, mieszkający w Paryżu turecy do ostatniej chwili żywi nadzieję, że rząd turecki niema sympatii w kraju i wstrzyma się na drodze ku przepaści, ku której prowadzi Turcję. Obecnie jednak, kiedy akt szaleństwa został spełniony, znajdujący się w Paryżu turecy, z których wielu walczy w szeregach armii francuskiej, cenią zasady cywilizacji i prawa, broniące przez trójporozumienie, w sposób najbardziej określony oddzielają siebie od obecnej polityki tureckiej, protestując przeciw ostatniemu wystąpieniu rządu tureckiego i kategorycznie odmawiając wzięcia za brzoń przeciw trójporozumieniu, któremu zyczą zwycięstwa.

(AP.) Z Solunii donoszą w d. 22 paźd. (4 list.), że ludność chrześcijańska w Konstantynopolu obawia się rzuci ze strony, znajdujących się w mieście, 50,000 robotników — kurdów, otrzymujących broń od seraskeratu.

Wzmówiło się usilne przesładowanie ludności greckiej przez Turcję. Większość obrabowanych uciekinierów przyjeżdża do Dedeagaczu, gdzie ze współzłotem spotykają ich władze bułgarskie.

Z Włoch.

(AP.) Rząd włoski otrzymuje z wielką miarą propozycje udzielenia im siebie schroniska włochom, których Najjaśniejszy Pan gotów jest uwolnić od kraju.

Towarzystwo medjołańskie „Patricia pro Trieste” wspólnie z przed-

stawicielami stowarzyszeń z Trjesta i Istrii postanowiło starować Monarsze żeton warty na pamiątkę wdzięczności wszystkim włochom, znajdujących się jeszcze pod panowaniem austriackim.

Stanowisko Bulgarii.

(AP.) Z Sofji telegrafują 22 b. m. (4 list.):

Przywódcy partji opozycyjnych dziś przyjęli przez Radosławowa, który wyrażił połozenie polityczne. Po przyjęciu kierownicy partji naradzali się, następnie zakomunikowali, iż zgodnie z oświadczeniami Radosławowa Bulgarii wobec powstałej sytuacji postawiła przetrzeć ścisłą lojalną neutralność. Gazety wypowiadają się, jak następuje: Po wystąpieniu Turcji Bulgarii po dawnemu powinna zachowywać neutralność. Może ją pogwałcić tylko wówczas, gdy tego stanowiska będą wymagały interesy bułgarskie, lub w razie pogróżek ze strony któregośkolwiek z państw sąsiednich. Wskazując na nieufność narodu bułgarskiego, wyrosła po wydarzeniach roku ubiegłego, „Preporec” pisze: „Przyjaciele nasi powinni mieć na uwadze ten stan psychologiczny. Nie można go usunąć obietnicami, przekonywaniami, pogróżkami. — Zmieni się tylko wtedy, gdy naród będzie dotykał tego, o czym marzy, co stanowi narodowy jego ideał. Wówczas z entuzjazmem ruszy na nową walkę.”

Odwołanie chińczyków z Tybetu.

(AP.) Jak telegrafują z Londynu, rząd chiński odwołał poddanych swych z Tybetu.

NA FRONCIE ZACHODNIM.

(AP.) Komunikat urzędowy francuski z dn. 22 b. m. (4 list.):

Na lewym skrzydle w części północnej sytuacja nie zmieniła się. Nieprzyjaciel cofnął się na prawy brzeg rz. Ysery. Znowu zajęliśmy Lombardtside. Niemcy na lewym brzegu Yseru utrzymują w swych rękach jedną tytko fortyfikację mostową. Na środku drogi między Dixmuiden i Nieuport niemcy pozostawili, prócz rannych jeńców, jeszcze znaczną ilość rzyśntunku, również kilka uwięzionych dział. Między Dixmuiden i rz. Lys walka toczyła się z kolejnym natarciem i cofaniem się. Naogół wojska sprzymierzeńcze widocznie posunęły się naprzód. Między rz. Lys i rejonem Arrasu odbywają się walki artyleryjskie i częściowe stracia. Między rejonem Arrasu i rz. Oise posunęliśmy się aż do wyżyny Parvillers. W centrum natarcie niemców na prawym brzegu rz. Aisne w rejonie Vailly, które nas zmusiło do oddania pierwszych oddnóg na północ od Vailly i Chavonne, wczoraj nie było powtórzone. Wojska nasze w kontrataku owdłonej części odstąpionego poprzednio obszaru. Wytrzymałmy zaciętką walkę artyleryjską i energiczne ataki niemieckie na wzgórzach Chemin de dames i naokół Reimsu. Nie zaszło nie szczególnego pomiędzy Reimsem i Moza, w Woivre oraz na prawem skrzydle w Lotaryngji.

(AP.) Komunikat urzędowy francuski z dn. 22 bm. (4 list.) o godz. 11 wiecz.:

Żadnych istotnych zmian w sytuacji na teatrze wojny niema. Na północy nieco posunęliśmy się od Messines. W kilku ufortyfikowanych punktach toczyła się walka artyleryjska bez istotnych rezultatów, a mianowicie w rejonach: na zachód od Lens, między rzekami Somme i Ancre na wzgórzach Argoiskiem i w lesie Apremont.

(AP.) Komunikat głównej kwatery belgijskiej z dn. 22 b. m. (4 list.) o godz. 11 wiecz. zawiadamia:

Sprzymierzeńcy posunęli się ku Lombardtside oraz przez Yser poniżej Schoobrakke. W miejscowościach tych nie utracono wojsk nieprzyjacielskich. Według pogłoszek na wschód od rz. Yser są niewielkie oddziały niemców. W kierunku Roulers i Deindsee znaleziono kilka porzuconych pocągów z ładunkiem. Zadane niemcom straty, wskutek operacji sprzymierzeńców nad Yser, pozabawiły ich możliwości posuwania się naprzód w tym rejonie, co staje się dla nich rzeczywistą katastrofą.

Gen. Joffre telegrafował do W. Księcia Mikołaja Mikołajewicza, winszując z powodu triumfalnego pochodu wojsk rosyjskich w ciągu ostatnich dwóch tygodni i ostatniego ruchu naprzód, zbliżającego wojska rosyjskie ku granicy niemieckiej. Gen. Joffre dodał: „My ze swej strony powstrzymaliśmy zaciętkie ataki niemców, których siły chemy rozbić energicznie i nieustannymi działaniami. Nasze położenie jest dobre. Mam nadzieję, że wspólne wysiłki doprowadzą wkrótce do ostatecznego powodzenia.”

BITWA NA MORZU.

(AP.) Agencja Reutersa komunikuje szczegóły bitwy morskiej na morzu Północnem. Mieszkańcy Jarmuthu zrana rozbudzeni zostali kanonadą statków niemieckich, które obsypane pociskami statek angielski w odległości 10 mil od miasta. Była duża mgła. Budynki trzęsły się, w jednym hotelu od wstrząśnienia wypadły szyby z okien. Pociski okęwały na morzu nie dalej jak w odległości mil od brzegu. Statek angielski został przebity i ledwo uniknął zguby. W czasie walki znajdujący się w mieście oddział wojska w obawie przed desantem uszykowano na dro-

gach, prowadzących od brzegu do miasta.

Ostatnie telegramy.

Otrzymane w nocy 23 bm. (5 listopada).

BIULETYN WOJENNY.

PETROGRAD. (AP.) 23 bm. (5 list.). Urzędowem. Ze sztabu Wodza Naczelnego:

Na froncie wschodnio-pruskim w dalszym ciągu posuwamy się naprzód. Niemcy cofają się na całej linii, utrzymując się tylko na ufortyfikowanej przez nich pozycji w rejonie Wierzełowa.

Na lewym brzegu Wisły odbywa się energiczny marsz wojsk rosyjskich w ślad za cofającym się przeciwnikiem. Przeprawa wojsk rosyjskich przez San odbywa się z powodzeniem. Austriacy i tu zaczynają się cofać.

Na morzu Czarnem bez zmian.

BANK PAŃSTWA.

Warszawa. (AP.) 23 bm. (5 list.). Warszawska filja Banku Państwa wznowiła wszystkie operacje.

MANIFESTACJE.

Mińsk. (AP.) 23 bm. (5 list.) Pod wpływem wiadomości o powodzeniach oręza rosyjskiego w Turcji młodzież i ludność urzadziły manifestację patriotyczną, w której uczestniczyło przeszło 5,000 osób. Manifestacja trwała na ulicach miasta kilka godzin.

WYMIANA DEPESZ POMIĘDZY MONARCHĄ A POINCARE.

Paryż. (AP.) 22 b. m. (4 list.). Z powodu rozeznicy wstąpienia na tron Monarchy rosyjskiego Poincare przesłał do Najjaśniejszego Pana telegram następujący:

„Nigdy jeszcze rozeznica wstąpienia na tron Waszej Cesarskiej Mości nie dawała prezydentowi republiki francuskiej bardziej wybitnej okazji wyrażenia uczuć Francji rosyjskiemu Cesarzowi i dzielnemu sprzymierzonemu narodowi. Proszę Waszą Cesarską Mość o przyjęcie moich najserdeczniejszych życzeń i wyrażenie tychże życzeń Jej Cesarskiej Mości Najjaśniejszej Pani, Jego Cesarskiej Wysokości Następcy Tronu i całej Rodziny Cesarskiej. Nie wątpię, że Rosja będzie obchodzić przyszłą rocznicę wstąpienia na tron Waszej Cesarskiej Mości w radości i pokoju silnie ugruntowanym zwycięstwami.”

Najjaśniejszy Pan rzej odpowiedział, co następuje: „Jej Cesarska Mość Najjaśniejsza Pani i ja prosimy Cię Panie Prezydencie, abyś przyjął raczył najszerzej naszą wdzięczność za wyrażenie Nam życzenia. Podobnie jak i Pan Panie Prezydencie głęboko przekonani jesteśmy o ostatecznym powodzeniu, które musi uwieńczyć zwycięstwami wysiłki naszych armji braterskiej. Nie wątpię, że zjednoczonym siłom Francji i Rosji oraz naszym dzielnych sprzymierzeńców uda się zdobyć trwały pokój na dobro i rozkwit naszych obydwóch krajów i całej Europy.”

NAJJAŚNIEJSZY PAN W ARMJI.

Petrograd. (AP.) 23 bm. (5 list.). Urzędowem. Telegram ministra Dworu: Najjaśniejszy Pan 22 bm. (4 list.) przybył do armji czynnej.

Minister Dworu general-adjutant hr. Frederiks.

PREZYDENT REPUBLIKI W ARMJI.

Paryż. (AP.) 22 bm. (4 list.) Poincaré i Millerand, odwiedzający armię w Belgji powrócili do Francji. Dziś oddali wojska francuskie pomiędzy Lisse a Oise. Poincaré rozdał krzyże Legji honorowej i medale wojskowe pomiędzy innymi kilku żołnierzom marokańczykom. Dziś Poincaré i Millerand przyglądali się przebiegowi bitwy na południe od Santerre, podziwiając intensywność ataków francuskich i dzia-

lanie artylerji. Prezydent zastatował niezwykle dzielny nastój wśród rannych, którzy wzięszy bez wyjątku wierz w ostateczne zwycięstwo. Wiczcorem Poincaré powrócił do Paryża.

STRATY NIEMIECKIE.

Petrograd. (AP.) 23 bm. (5 list.). Straty armji niemieckiej tylko na froncie zachodnim od początku września przewyższają 250 tysięcy. W niektórych oddziałach straty dochodzą do 50 proc.

ZATONIECIE KRAŻOWNIKA NIEMIECKIEGO.

Kopenhaga. (AP.) 23 bm. (5 list.). Z Berlina donoszą, że wielki krażownik niemiecki „York” pojemności 9,500 ton, 19 tys. sił konskich, wybudowany w 1904 r. wpadł w zatocę Jade w pobliżu Wilhelmshafen w szerze zasłony minowej na minę i zatonał. 382 osoby załogi uratowano.

WOJSKA INDUSSKIE.

Londyn. (AP.) 22 bm. (4 list.). Buro prasy ogłasza ocenę zachowania się wojsk induskich w ogniu walki. Wojska te wykazały, że są doskonałym materiałem bojowym. Znajdując się nawet w ogniu artylerji nieprzyjacielskiej zachowały spokój i panowanie nad sobą, nie chowając się przed pociskami i idąc do ataku z niezwykłą odwagą, nie bacząc na karabiny maszynowe i ogień karabinowy nieprzyjaciela.

Z JAPONJI.

Tokio. (AP.) 22 bm. (4 list.). Aresztowani zostali przedstawiciele kompanji niemieckiej „Nikel-Illies” za wywóz z Japonji węgla i produktów spożywczych dla okrętów niemieckich.

POD CINDAO.

TOKIO. (AP.) 22 bm. (4 list.). Krażownik austriacki „Elizabetha”, który brał udział w obronie Cindao zatonał. Burzenie fortów twierdzy odbywa się pomyślnie.

WOJNA Z TURCJĄ.

Kopenhaga. (AP.) 23 b. m. (5 list.). Z Konstantynopola donoszą, że następcą tronu niemieckiego imieniu swoim i piątą armji niemieckiej jako jej dowódcę zwrócił się do Enverpasy z powitalną depeszą, wyrażając mu uczucia braterskie.

Alger. (AP.) 22 b. m. 4 list.). General-gubernator w odezwie do muzułmanów przytacza historję intryg niemieckich, przypomina o napażdzie krażowników „Goeben” i „Breslau”, zatkopienie ich przez Turcję, napażdzie tychże okrętów na statki francuskie w portach rosyjskich. Turcja nie dała żadnej odpowiedzi na ządania rządu francuskiego z powodu niedawnych wypadków, wskutek czego posłuli sprzymierzonych mocarstw opuścili Konstantynopol. Odezwą wywają muzułmanów, aby pozostali lojalnymi i uniknęli przygotowanej na muzułmanów zasadzki i faryzeuszowskiej eksploatacji przez niemców religijnych uczuć muzułmanów szanowanych przez Francję.

W zakończeniu general-gubernator wyraża przekonanie, że algierscy muzułmanie pójdą za przykładem muzułmanów Egiptu, Indji i Rosji w

iniej zwycięstwa prawa i zgodności Niemiec.

Paryż. (AP.) 23 b. m. (5 list.). Clemenceau oświadcza, że wtrącenie się Turcji do konfliktu europejskiego naprowadza na poważne rozmyślenia. Europa uziła wielkich wpływów, aby zatrzymać przy turkach Konstantynopol i osiągnęła to przez zawarcie pokoju, który bulgarij, jedni ze zwycięzów w pierwszej wojnie bulgarskiej, mają rację uważać za niesprawiedliwy. Te z narodów półwyspu bałkańskiego, które nie dostrzegłyby w wojnie obecnej z Turcją bezpośredniej groźby i nie zatroszczyłyby się o utworzenie przedwzrostkiem rzeczywistego związku oporu zdraźdzyli nieprawdopodobnie niezrozumienie własnych interesów.

Rzym. (AP.) Odpowiadając na zapewnienie organów oficjalnych niemieckich, że Niemcy użyją wpływu swego w Turcji, aby ta nie naruszyła spokoju w Libji i że jakoby Turcja właśnie w tym duchu działała wśród wpływów kół muzułmańskich Libji „Messagero” pisze, że dożór nad ludnością muzułmańską Libji należy do Włochów i jeżeli Turcja sądzi, że może według swego zapatrywania rozporządzać nimi, myli się. Potrafiłby odeprzeć wszędzie, gdzie uznany za potrzebne wszystkie próby, skierowane przeciwko naszym interesom kolonialnym. „Giornale de Italia” pisze: Odtąd, po wystąpieniu Turcji z namowy Austrii i Niemiec można śmiało twierdzić, że sprzymierzeńcy nasi wyrzucili nam wszystko, co mogli najgorzej. Dowiedli oni, że zupełnie nie liczyli się z nami. Za Balkanach Austria i na morzu Śródziemnem Niemcy postępowali w sposób, którego następstwa mogą okazać się straszne dla naszego kraju, jeżeli nie potrafimy szybko przedsięwziąć energicznych kroków.

Bukareszt. (AP.) 23 bm. (5 list.). Z Konstantynopola donoszą, że postanowiono pozyczyć wszystkie zarządzania, aby uniemowili ludności tureckiej przechodzenia do dzielnic europejskiej i greckiej.

OFIARY

dożone w „Administracji „Kurjera Litewskiego”.

Na wpisy dla niezamożnych uczaiów. Ku uczczeniu ś. p. kochanego wnija Kazimierza Pławskiego — Zofja Pławska 3 rb. ku uczczeniu ś. p. wuja Kazimierza Wołodźki — Stefana i Michał Haf-towsky 5 rb., Maria Izabela-Hermanówna 2 rb.

Dla Induskiej Królestwa Polskiego. Stanisław Zelikowski 5 rb.

Na dom Sere Jezusowego. Ku uczczeniu ś. p. nieodżałowanego brata Kazimierza Pławskiego — Zofja Lapinowa 3 rb.

Dla głodnych m. Wilna. Ku uczczeniu ś. p. znanego człowieka Kazimierza Pławskiego — Józef Lapin 3 rb., zamieszka-wienca na grób ś. p. Kazimierza Wołodźki — Teofila i Anielecia Wołodźko 10 rb.

Na dom św. Antoniego. F. hr. Palterowa 5 rb.

Advertisement for RAKOWSKICH KAMILI ŁADO-CZARNOWSKIEJ, ANTONI ANDRYAŃSKI, and other services.

Advertisement for WILEŃSKI ODDZIAŁ Rosyjsko-Amerykańskiej Linji Rosyjskiej Wschodnio-Azjatyckiej Żeglugi.

Advertisement for WYSZEDŁ Z DRUKU I JEST DO NABYCIA „PRZEWODNIK KOLEJOWY PO KRAJU PÓLNO-CZACHODNIM”.

Advertisement for various services including Domy, Kupno i sprzedaż, Kroliki, Masło, Pawie, Posady i prace, and Mieszkania.